

روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی کیلان	
صاحب امتیاز و مدیر مسول: محمدکاظم شکوهی راد	
رشت – خیابان آیت ا... احسان بخش (صیقلان – تختی) ساختمان توسکا <p>طبقه ۳ کدپستی: ۴۱۷۳۷۳۸۰۳۳</p>	
تلفگرام: ۰۹۱۱۳۸۷۴۱۲۵	تحریریه: ۳۲۲۶۸۱۱۳
امور آگهی ها: ۳۲۲۶۸۱۱۵	فکس: ۳۲۲۶۸۱۱۴
لیتوگرافی و چاپ: شرکت چاپ و نشر نوین	تلفن:۰۷۶-۳۲۲۴۰۴۷۲۷-۳۳۲۲۴
سایت: www.gilan-today.com	
پست الکترونیک: gilantoday@gmail.com	

پنجشنبه ۲۷ آذر ۱۳۹۹ | ۲۱ جمادی الاولی ۱۴۴۲ | ۱۷ دسامبر ۲۰۲۰

کیلان امروز

روزنامه

کیلان امروز – عزت‌ملک‌خانم، ۱۴۰ سال قبل پیشگام عکاسی و خبرنگار مطبوعات دوره ناصری بود.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، تاریخ ایران، حتی تاریخ معاصر آن، مشحون از رویدادها و شخصیت‌هایی است که بسیاری از ما، رد و نشانی از آن‌ها نداریم و از افتخارات و تأثیری که بر جامعه ما گذاشته‌اند، بی‌خبریم. این مسئله، به‌ویژه زمانی که محوریت روایت تاریخی، با بانوان باشد، کمتر محل توجه بوده‌است؛ با این حال، تاریخ آن‌قدرها هم ظالم نیست که بخش مهمی از بازیگران خود را به بوته فراموشی بپردازد.

بسیار پیش می‌آید که کندوکاو در متون تاریخی، باعث کشف حقیقتی حیرت‌انگیز می‌شود که باید با خواندن آن، انگشت بر دهان ماند. این یک حقیقت تاریخی است که نقش بانوان در شکل دادن به اجتماع و فرهنگ ایرانی، اگر بیشتر از مردان نباشد، حتماً کمتر نیست و باید در جست‌وجو برای شناخت خانم‌هایی که تاریخ را تغییر می‌دادند و بر اوراق آن، خط افتخار را رقم می‌زدند، تعصب و تنبلی را کنار گذاشت و با عینک واقع‌بینی به شواهد تاریخی نگریست، تا آن‌چه در پس غبار تردید نهان شده‌است، بیشتر آشکار شود. در این نوشتار، برآنم تا به سراغ یکی از ناشناخته‌های تاریخ معاصر بروم؛ بانویی به نام عزت‌ملک خانم، ملقب به اشرف‌السلطنه که او را نخستین بانوی عکاس تاریخ ایران و اولین خبرنگار زن تاریخ آسیا باید نامید.

آغازی برای خانم خبرنگار

عصر مطبوعات در تاریخ ایران، از میانه دوره قاجار آغاز می‌شود؛ از زمانی که «کاغذ اخبار»، جریده میرزاصالح شیرازی، به تاریخ ۱۱ اردیبهشت سال ۱۲۱۶ خورشیدی، در کشور ما منتشر شد و با همت بلند میرزاتقی‌خان امیرکبیر، «وقایع اتفاقیه»، در ۱۵ بهمن‌ماه سال ۱۲۲۹، پا به عرصه گیتی نهاد.

بنابراین، شغل خبرنگاری و روزنامه‌نگاری در ایران، دست‌کم قدمتی ۱۸۳ ساله دارد و از مشاغل مُدرن، اما دیرپای کشورمان محسوب می‌شود. نکته‌ای که نباید از یاد ببریم، آن است که در این شغل، همان‌طور که مردان حضوری طولانی داشته‌اند، زنان هم از همان ابتدا، دستی بر آتش گرم می‌کردند و اصلاً از قافله اهل قلم دوری نمی‌گزیدند.

۱۳ سال پس از انتشار نخستین شماره «وقایع اتفاقیه»، در سال ۱۲۴۲ خورشیدی، در شهر هنرپرور کرمانشاه و در خانواده امامقلی‌میرزا عمادالدوله، فرزند محمدعلی‌خان دولتشاه، از شاهزادگان خوشنام قاجار و برادر عباس‌میرزا نایب‌السلطنه، دختری به دنیا آمد که او را «عزت‌ملک خانم» نامیدند؛ دختری صاحب‌فراست و هنرمند که از عنفوان کودکی، هوش و نبوغش بر همگان روشن شد.

او در خردسالی و نوجوانی، خواندن و نوشتن را فراگرفت و چنان‌که مرسوم آن عهد بود، در فنون خیاطی، آشپزی و صنایع ظریفه، تبحری تمام یافت. اما میل عزت‌ملک‌خانم به فن عکاسی، زمانی آشکار شد که برادرش سلطان‌محمدمیرزا را در حال عکس‌گرفتن دید و بر فراگیری این هنر، پا فشرده. به این ترتیب، او در عکس‌برداری نیز، به توانمندی و کمال رسید

شاه تپلی که همیشه بی‌پول بود

خودش لشکری از تفنگچی درست کرد که بیاید و تاج و تخت را پس‌بگیرد که شکست خورد. هیچی! چند سالی در یکی از شهرهای اوکراین امروزی زندگی کرد و بعد رفت ایتالیا و سال ۱۳۰۴ شمسی آن‌جا مُرد. درباره دوره سلطنت محمدعلی شاه قاجار هر چه نوشته‌اند استبداد و خون‌ریزی بوده است. در واقع او اصلاً نفهمیده بود چه خبر است و شاه کدام مملکت و کدام زمانه است؛ در حالی که مردم ایران از ستم قاجاری و حکومت مستبد شاهان خوش‌گذران عتیقه به ستوه آمده بودند، محمدعلی شاه هنوز دنبال این بود که شیوه پدرانش را ادامه دهد و هم‌زمان با مملکت‌داری خوش هم بگذراند و هنوز در این حال و هوا بود که رعیت باید سر به زیر و «بله قربان‌گو» باشند و به جان شاه دعا کنند!

مهمی از جراید مطبعه حکومتی را به دست بانوی خانه‌اش سپرد و حتی از قلم شیوای او، برای نگارش روزنامه خاطراتش که امروزه جزو یکی از منابع مهم و بسیار درخور توجه در مطالعات تاریخ دوره قاجار محسوب می‌شود، بهره برد. جالب این‌جاست که گاه نوشته‌های عزت‌ملک خانم به مذاق سفارتخانه‌های خارجی و به‌ویژه روس و انگلیس خوش نمی‌آمد و اسباب دردسر شوهرش را فراهم می‌کرد؛ هرچند بسیاری نمی‌دانستند که این نوشته‌های آتشین، حاصل خامه محمدحسن‌خان نیست. اعتمادالسلطنه، در یکی از بخش‌های روزنامه خاطرات مطوّل خود می‌نویسد: «خانه دیکسون حکیم رفتم. سفارت انگلیس به‌واسطه شرحی که از انگلیس در روزنامه اطلاع بد نوشته بودند، از من رنجیده. به جهنم! باز هم به جهنم! من نوکر ایرانم، نه نوکر انگلیس.» احتمالاً این نقد باید به یکی از نوشته‌های عزت‌ملک خانم وارد شده باشد.

اولین در ایران یا آسیا؟

نکته بسیار مهم در بررسی زندگی عزت‌ملک خانم که بعدها توسط ناصرالدین‌شاه به «شرف‌السلطنه» ملقب شد، این است که تکاپوهای خبرنگاری وی، درست در زمانی آغاز شد که از تولد مطبوعات در قاره آسیا سالیان درازی نمی‌گذشت و بیشتر جراید، به قلم اروپاییان و اهتمام آن‌ها، جنبه وجودی می‌یافت و به واقع، در مستعمرات آن‌ها بود که جراید خط و ربطی یافته بودند.

بر همین اساس، در این معرکه نه فقط بانوان، بلکه مردان نیز، حرف چندانی برای عرضه نداشتند. بنابراین، می‌توان با اعتماد نزدیک به یقین، عزت‌ملک خانم را، نخستین خبرنگار زن آسیا نامید؛ چرا که بررسی‌های تاریخی، نمی‌تواند رقیبی را برای او، در این برهه تاریخی بتراشد. وی حدود ۱۵ سال، در عرصه مطبوعات فعالیت کرد؛ اما مرگ ناپهنگام محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه، در فروردین ۱۲۷۵، باعث توقف فعالیت‌های این بانوی سختکوش شد. دربار قاجار، به دلایلی، روزنامه خاطرات شوهر مرحومش را مصادره کرد و عزت‌ملک خانم، پس از تکاپوی بسیار و اعتراضات گسترده و البته، استفاده از نفوذ خانوادگی خود، توانست آن‌ها را پس بگیرد.

او چندین سال بعد از مرگ شوهرش، در سال ۱۲۷۷ خورشیدی، با سیدحسن نایب‌التولیه که تولیت آستان‌قدس رضوی را برعهده داشت، ازدواج کرد و همراه او، راهی مشهد و مجاور ضمیمع شریف ثامن‌الحجج (ع) شد. عزت‌ملک خانم در سال‌های پایانی عمر، به مرتب‌کردن روزنامه خاطرات اعتمادالسلطنه پرداخت. طبق وصیتش، آن‌ها را به کتابخانه آستان قدس رضوی سپردند و نیم قرن بعد، در سال ۱۳۴۵، این نوشته‌ها با همت زنده‌یاد ایرج افشار و به‌تدریج، به زیور طبع آراسته شد.

افزون بر این، عزت‌ملک خانم یک جلد از روزنامه ایران را به همراه ۱۵۰ جلد کتاب خطی، با تشریفات خواندنی، وقف کتابخانه حرم رضوی کرد که اصل وقف‌نامه او، همچنان موجود است. عزت‌ملک خانم در سال ۱۲۹۳ خورشیدی، در ۵۱ سالگی دارفانی را وداع گفت و در دارالسیاده حرم رضوی به خاک سپرده شد. تاریخ دقیق وفات وی، به تحقیق معلوم نیست.

همیشه بی‌پول بود

دعوی محمدعلی شاه با مشروطه، بخشی از تاریخ معاصر ایران است که در خارج از ایران نیز بازتاب داشت. از جمله اینکه نشریات خارجی درباره تحولات ایران و البته روحيات شاه قاجاری می‌نوشتند و نقد می‌کردند. برای نمونه، توصیف یک نشریه انگلیسی از شاه قاجار در آن روزگار: «کسانی که محمد علی میرزا را در زمان ولایت‌عهدی دیده بودند، او را مردی سبک‌سر و بی‌وقار و گفتارش را زشت و ناهنجار تشخیص داده هیچ گونه آثار ظاهری لیاقت و کفایت در او مشاهده نکرده‌اند. در جوانی بسیار فربه و تنومند و دارای اندامی کوتاه بود… این شاهزاده صفات مخصوص به خود را داشت؛ اول آن‌که تیرانداز ماهری بود. دوم آن‌که کمتر عیاشی کرد و بیش از یک عقدی و چند زن صیغه، زنی در حمرسرای خود نداشت. سوم آن‌که همیشه دست‌تنگ و بی‌پول بود. گاه‌گاهی با گرفتن وام احتیاجات خود را برطرف می‌کرد و به طلبکاران خود با کمال سخاوت وعده می‌داد همین‌که به سلطنت برسد به آن‌ها عناوین و القاب و مقام‌های شایسته اعطاء خواهد کرد. مملکتی که محمدعلی میرزا برای فرمانروایی در آن دعوت شده بود دیگر آن کشور شاهنشاهی عصرهای گذشته نبود.» جالب این‌جاست که محمدعلی شاه در زمان سلطنتش هم بی‌پول بود و مشهور است که جواهرات سلطنتی را گرو گذاشت و وام گرفت تا بتواند حقوق قزاق‌ها را بپردازد و با مشروطه‌خواهان بجنگد. «ناظم‌الاسلام کرمانی» نویسنده کتاب «تاریخ پیداری ایرانیان» نیز محمدعلی قاجار را چنین توصیف کرده است: «خست و سفاقت و قساوت و بی‌رحمی را به منتهی درجه رسانیده بود. خیلی راحت‌طلب و تن‌پرور بود. به‌هیچ‌وجه ملاحظه و رعایت زبردست را نداشت… همیشه به اشخاص پست و ناتجیب که اسباب صدمه و خانه‌خرابی مردم بودند، وثوق پیدا می‌کرد و تمام مشورت خود را در کارها با آن اشخاص می‌کرد… جز پول به هیچ‌چیز دیگر علاقه نداشت.»

امروز و هر روز با گیلان امروز

۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۳   ۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۵

Gilan-today.com

همکاران گیلان امروز :

وحید اسماعیلی (مسئول تحریریه)، حسین عنبری، سعید سیمیاری، علیرضا خانی، احمد خدمتگزار

وحیده اسماعیلی، شهلا ابراهیم زاده، نسرين شکوهی راد، فرشته فتوحی، سمیرا بشارت

شهر ستانها : باشار مقدم، یدالله کشاورز و محبوبه شالی

کشکول

پیانو زدن کودک ۹ ساله حین عمل جراحی مغز

گیلان امروز – ویدئویی از پیانو نواختن کودک ۹ ساله حین عمل جراحی مغز مورد توجه کاربران قرار گرفته است.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، ویدئویی که دختر ۹ ساله هندی را حین عمل جراحی مغز در حال نواختن پیانو نشان می‌دهد به ویدئویی داغ در فضای مجازی تبدیل شده است. در این ویدئو این دختر که نامش «سمیه» اعلام شده در حالی که عمل جراحی مغز روی وی انجام می‌شود پیانو می‌نوازد. جراحان بیمارستان «بیرلا» در گوالیور این عمل جراحی موفقیت آمیز را روی دختر هندی انجام دادند.

دیدار با خانواده واقعی پس از ۲۵ سال

گیلان امروز – والدینی که بیش از دو دهه پیش فرزند دختر آن‌ها روده شده بود پس از ۲۵ سال او را پیدا کردند. «بلی باربو» که اکنون ۲۶ ساله است در سن یک سالگی از خانواده اش در رومانی روده شده و به یک خانواده آمریکایی فروخته شده بود.

بلی که اکنون در ایالت یوتا آمریکا زندگی می‌کند در حالی که درباره خانواده اصلی خود چیزی نمی‌دانست، اما تنها در سن ۸ سالگی به او گفته شده بود که به فرزندی پذیرفته شده است. آن‌ها با این دختر در مورد نام مستعارش محل تولدش در رومانی و اینکه خانواده اصلی وی او را نمی‌خواستند صحبت کرده بودند. رابطه بلی با خانواده غیرواقعی اش پس از ورود او به دانشگاه قطع شد، این درحالی بود که این دختر هرگز از پیداکردن خانواده اصلی اش دست نکشید. او در سال ۲۰۱۹ عضو گروهی در فیسبوک شد که به بچه‌های رومانیایی که به فرزندی پذیرفته شده بودند کمک می‌کردند تا خانواده واقعی خود را پیدا کنند. این یکبار یک پست در این گروه قرار داد و بلافاصله پاسخ‌هایی عجیب دریافت کرد. تنها در مدت ۴۸ ساعت زن اداره کننده این گروه برادر بلی با نام «موتیس» را که ۲۰ سال داشت به او معرفی کرد. بلی با کمک مترجم گوگل متوجه شد دو برادر و خواهر بزرگتر از خود یکی «سیمونا» ۳۳ ساله و دیگری «فلوریان» ۲۹ ساله دارد. او چند هفته بعد با آن‌ها تلفنی صحبت کرد. پدر و مادر واقعی بلی در رم زندگی می‌کردند و نام مادرش مارگاری و پدرش زامبیلدا بود. خانواده بلی بسیار فقیر بودند و پس از تولد بلی در سال ۱۹۹۴ پزشکان به والدینش گفته بودند که او مریض است و به زودی خواهد مرد.

بلی در این باره گفت: «من مریض بودم و خانواده ام مرا به بیمارستان بردند. در حالی که من بستری شدم آن‌ها به خانه بازگشتند. چند روز بعد وقتی آن‌ها برای دیدنم به بیمارستان آمدند به آن‌ها گفته شد که من مرده‌ام. آن‌ها بسیار غمگین شدند. سپس من فروخته شدم. خانواده ام بسیار تلاش کردند تا مرا پیدا کنند، اما موفق نشدند.» گفتنی است؛ بلی سرانجام در در سال ۲۰۱۹ خانواده واقعی اش را در رم ملاقات کرد.

پیداشدن مرموز صدها قطعه جواهر در ساحل دریا

گیلان امروز – پیدا شدن صدها قطعه جواهر در یکی از سواحل ونزوئلا، ماهیگیران محلی را از وسط دریا به ساحل کشاند. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، پیداشدن صدها قطعه جواهر در یکی از سواحل ونزوئلا خبرساز شد. این حادثه که در سواحل روستای «گواکآ» رخ داد بیش از ۲۰۰۰ ماهیگیر را برای پیداکردن جواهرات بیشتر به این ساحل کشاند. آن‌ها از اواخر ماه سپتامبر صدها قطعه طلا، نقره و زیورآلات در این ساحل پیدا کرده بودند. دهها روستایی از پیداکردن حداقل یک قطعه جواهر ارزشمند خبر داده بودند. «بولمن لارس» ۲۵ ساله یکی از ماهیگیران محلی یک مدال طلا که روی آن تصویر «هریم مقدس» حک بود پیدا کرده بود. برخی گزارش‌های تایید نشده حاکی از آن بود که برخی از این کشفیات در ساحل به قیمت بیش از ۱۵۰۰ دلار فروخته شده است. هنوز هیچ فردی نمی‌داند این جواهرات از کجا آمده و چطور در مساحت صدها فوای در این ساحل ریخته شده است. گفتنی است؛ هنوز هیچ یک از مقامات رسمی ونزوئلا در این باره اظهار نظر نکرده اند.

لباس‌های جدید آدیداس رشد می‌کنند

گیلان امروز – در تولید این مجموعه از فناوری «ارژودی» استفاده شده که خانم‌های باردار را در طول ورزش و افزایش حرارت بدن، خنک و خشک نگاه می‌دارد موسسه تولید لوازم ورزشی «آدیداس» نخستین مجموعه لباس‌های ورزشی دوران بارداری خود را عرضه کرده است. این مجموعه که با درنظر گرفتن ماه‌های مختلف بارداری طراحی شده است همراه با رشد جنین و تغییر فرم بدن زن، کش می‌آید. نکته اصلی در تولید این مجموعه راحتی و حمایت از جنین و نیز فراهم آوردن امکانات ورزش برای هر نوع شکل و اندازه بدن است. این مجموعه که از ۹ بخش تشکیل شده شامل بالاتنه و جوراب شلواری‌های سبک با پارچه کشی در اطراف شکم و سینه که با رشد جنین کش می‌آید و به همین دلیل می‌توان آن را در تمام طول بارداری و پس از زایمان مورد استفاده قرار داد.

گیلان امروز – در تولید این مجموعه از فناوری «ارژودی» استفاده شده که خانم‌های باردار را در طول ورزش و افزایش حرارت بدن، خنک و خشک نگاه می‌دارد موسسه تولید لوازم ورزشی «آدیداس» نخستین مجموعه لباس‌های ورزشی دوران بارداری خود را عرضه کرده است. این مجموعه که با درنظر گرفتن ماه‌های مختلف بارداری طراحی شده است همراه با رشد جنین و تغییر فرم بدن زن، کش می‌آید. نکته اصلی در تولید این مجموعه راحتی و حمایت از جنین و نیز فراهم آوردن امکانات ورزش برای هر نوع شکل و اندازه بدن است. این مجموعه که از ۹ بخش تشکیل شده شامل بالاتنه و جوراب شلواری‌های سبک با پارچه کشی در اطراف شکم و سینه که با رشد جنین کش می‌آید و به همین دلیل می‌توان آن را در تمام طول بارداری و پس از زایمان مورد استفاده قرار داد.